

призначення цих систем — спростити процес розрахунків на фондовому ринку, зробити його більш дієвим та дешевим. Український фондовий ринок ці процеси майже не зачепили, пов'язане це, перш за все, з відсутністю центрального депозитарію.

6. Посилення тенденції взаємозв'язку та взаємозалежності розвитку економіки країн світу та фондового ринку, а також зростання обсягів як внутрішніх, так і зовнішніх боргів, навіть у таких розвинутих країнах, як США, що проявилось у серпні 2011 року в рекордному зниженні провідних біржових індексів у США, деяких країнах Європи та Азії, а також торкнулося й України.

Таким чином, ефективне функціонування біржового ринку в Україні можливе лише на основі глибоко дослідження його тенденцій, запровадження світового досвіду з врахуванням національних особливостей країни.

Список літератури

1. Ревуцька Н. Тенденції розвитку біржових технологій / Н. Ревуцька // Цінні папери України. — 2004. — № 10. — С. 10—11.
2. Шапран Н. Біржові холдинги світу: від консолідації до універсалізації / Н. Шапран // Цінні папери України. — 2011. — № 9 — С. 25—27.
3. Звіт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку за 2010 рік [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ssmc.gov.ua>.
4. Жуков Е. Ф. Рынок ценных бумаг: учебник для студентов вузов, обучающихся по специальностям / под ред. Е. Ф. Жукова. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: ЮНИИ-ДАНА, 2009. — 567 с.
5. The World Federation of Exchanges, 2011 p. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.world-exchanges.org/>.

УДК 339.738

Т. С. Шемет,

здобувач докторського ступеня кафедри банківської справи,

А. С. Харевич,

аспірант кафедри банківської справи,

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПРОТИДІЯ ДОЛАРИЗАЦІЇ ЯК ШЛЯХ ЗМІЦНЕННЯ КРЕДИТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ

Паралельний обіг валют (currency co-circulation) — це використання однієї або кількох валют у грошовій системі держави поряд з національною валютою, яка визнається законним платіж-

ним засобом. Видом паралельного обігу валют є доларизація (dollarization) — заміна національної валюти долларом США, який використовується як засіб обігу і платежу, засіб нагромадження та міра вартості. Часто термін «доларизація» слугує для визначення будь-якого процесу витискання іноземною валютою (не обов'язково долларом США) внутрішньої валюти [3, с. 122].

Доларизація набуває розвитку у відповідь господарюючих суб'єктів на економічну нестабільність та високий рівень інфляції та дає змогу диверсифікувати портфель активів з метою мінімізації ризиків знецінення національної валюти.

Два основних види доларизації — трансакційна доларизація та доларизація активів. Перша має місце на початковому етапі реформ та в посткризові періоди; друга — в умовах розвитку фінансової системи.

Точно оцінити масштаби обігу іноземних валют на внутрішніх ринках практично неможливо, оскільки цей обіг не враховується ні грошовою статистикою, ні статистикою платіжного балансу. Тому застосовуються орієнтовні показники ступеня доларизації:

- частка валютних депозитів у загальному обсязі агрегату широких грошей;
- ввезення готівкової валюти комерційними банками та населенням;
- витрати населення на купівлю іноземної валюти [3, с. 125].

Проблематика доларизації є предметом наукового аналізу вже кілька десятиліть поспіль. Остання фінансово-економічна криза спричинила бурхливе зростання кількості наукових публікацій у цій сфері, зокрема тих, які доводять небезпеку подальшого використання долара ФРС у сучасних масштабах. Водночас вплив доларизації на кредитний потенціал банківської системи досліджений недостатньо.

Передусім у зоні підвищеного ризику опиняються країни з високим рівнем доларизації, коли грошова маса в іноземній валюті за вартістю перевищує половину всієї грошової маси. Цілковита або опосередкована залежність економіки може призвести до значних втрат у майбутньому, якщо не прийняти відповідних заходів для максимального зменшення рівня залежності від валюти ФРС.

За даними Національного банку України, рівень доларизації національної економіки (за показником частки валютних депозитів у загальному обсязі агрегату широких грошей) становить 29,6 % [1]. Це не найвищий, але достатній для застосування запобіжних заходів показник.

Важливим кроком до зменшення рівня доларизації в Україні є заборона кредитування в іноземній валюті комерційними банка-

ми, закріплена відповідною постановою НБУ. Цей захід дає можливість активізувати використання в Україні такого вагомого інвестиційного ресурсу розвитку її економіки, як кредитування в гривні, а отже безпосередньо впливати на кредитний потенціал всієї банківської системи. Водночас залишається невирішеною проблема залучення довгострокових кредитних ресурсів.

За цих умов варто оптимізувати інформаційну складову грошово-кредитної політики НБУ з визначенням не лише короткострокових, а і довгострокових цілей та програм.

Список літератури

1. *Береславская Е.* Долларизация в Украине как следствие инфляции и высокой девальвации национальной валюты / Е. Береславская // Финансовые риски. — 2006. — № 1 (142). — С. 19—20.
2. Відомості.UA [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://vidomosti-ua.com/economics/21145>.
3. *Марчук В. П.* Деякі питання валютного регулювання в Україні у кризові періоди [Електронний ресурс] / В. П. Марчук // Режим доступу: http://lib.uabs.edu.ua/library/Zbirnik/937_2009.htm#_Toc243660303.
4. *Шемет Т. С.* Теорія і практика валютного курсу: навч. посібник / За ред. О. І. Рогача. — К.: Либідь, 2006. — 360 с.

УДК 336.717.061.1

А. В. Шинкаренко,

аспірантка кафедри банківських інвестицій
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
завідувач сектору координації збору і контролю формування
форм звітності банку управління фінансової
та статистичної звітності
департаменту бухгалтерського обліку АТ «Ощадбанк»

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

Фінансова криза, з якою стикнулась світова спільнота в другій половині 2008 року та негативні наслідки якої (скорочення виробництва (або скорочення темпів його росту), проблеми у фінансовій сфері, тощо) ще й досі чинять вплив на розвиток глобальної економіки, в котрий раз зацентрувала увагу аналітиків на важливості зваженого підходу до вибору напрямків вкладання фінансо-